

Faaliyeti terk tarihinden sonra avukata yapılacak ödemelerin vergilendirilmesi

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	50426076-120[65-2021/20-822]-66280
Tarih	20.05.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-50426076-120[65-2021/20-822]-66280

20.05.2022

Konu : Faaliyeti terk tarihinden sonra avukata yapılacak ödemelerin vergilendirilmesi

İlgi : 23.03.2021 tarihli ve 86575-86585 sayılı özelge talep formlarınız.

İlgide kayıtlı özelge talep formlarınızın incelenmesinden; 02.01.2020 - 31.12.2020 tarihleri arasında Mimarsinan Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olarak avukatlık faaliyeti ile iştigal ettiğiniz, 25.01.2021 tarihinden sonra bir hukuk bürosunda sigortalı/ücretli avukat olarak çalıştığınız, serbest meslek mükellefiyetinizin bulunduğu dönemde Kayseri Barosu Başkanlığınca zorunlu müdafilik kapsamında tarafınıza görevlendirmeler yapıldığı, bu görevlerden dolayı hak edilmiş alacaklarınızın olduğu, bu alacakları tahsil edebilmeniz için serbest meslek makbuzu düzenlemeniz gerektiği, faaliyetinizi sonlandırmanız nedeniyle söz konusu hizmetlerinize ilişkin olarak serbest meslek makbuzu düzenleyemediğiniz, bu sebeple de bahsedilen hizmetlerle ilgili ödemeler için başvuruda bulunamadığınız belirtilmiş olup, söz konusu alacaklarınızı tahsil edebilmeniz için serbest meslek makbuzu düzenlemeksizin nasıl bir yol izleyebileceğiniz hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Serbest Meslek Kazancının Tarifi" başlıklı 65 inci maddesinde, "*Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*

Serbest meslek faaliyeti, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır...." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun, "Arızı Kazançlar" başlıklı 82 nci maddesinin birinci fıkrasında, vergiye tabi arızı kazançlar bentler halinde sayılmış olup, aynı fıkranın (5) numaralı bendinde, gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin terk ettikleri işleri ile ilgili olarak sonradan elde ettikleri kazançların arızı kazanç olarak vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında, Bir takvim yılında (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentlerde yazılı olan kazançların (henüz başlamamış olan ticarî, ziraî veya meslekî bir faaliyete hiç girilmemesi ile ihale, artırma ve eksiltmelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen kazançlar hariç) toplamının (2021 yılı için 43.000 TL'sinin) gelir vergisinden istisna olduğu belirtilmiş, ancak (5) numaralı bent kapsamında elde edilen kazançlara ilişkin bir istisna öngörülmemiştir.

Anılan Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "*Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı: zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben*

yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar" hükmüne yer verilmiş ve aynı fıkranın (2) numaralı bendinde, 18 inci madde kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden %17, diğer işlerde ise %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir.

221 seri No.lu Gelir Vergisi Tebliğinde serbest meslek faaliyetinin arızı olarak yapılması halinde, mükelleflerin katma değer vergisi ve geçici vergi yükümlülüklerinin bulunmadığı gibi defter tutma ve makbuz düzenleme zorunluluklarının da söz konusu olmadığı belirtilmiştir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "*İspat edici kâğıtlar*" başlıklı 227 nci maddesinde "*Bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*" hükmüne yer verilmiş olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Aynı Kanunun "*Makbuz mecburiyeti*" başlıklı 236 ncı maddesinde serbest meslek erbabının, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, mükellefiyeti sona ermiş/ücretli avukatlık işinden ayrılmış olan avukat tarafından, avukatlık faaliyetinde bulunduğu/ücretli avukat olarak çalıştığı dönemlerde vermiş olduğu avukatlık hizmetine ilişkin olarak mükellefiyetinin kapatıldığı tarihten sonra elde ettiği gelirlere ilişkin belge düzenlenmesi mevcut mevzuat uyarınca mümkün bulunmamaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, mükellef olduğunuz dönemde, Kayseri Barosu Başkanlığı tarafından verilen işler dolayısıyla hak etmiş olduğunuz, ancak mükellefiyetinizin sona erdiği tarihten sonra tarafınıza yapılacak olan ödemeler arızı kazanç olarak değerlendirileceğinden, bu kapsamda tarafınıza yapılacak ödemeler karşılığında serbest meslek makbuzu düzenleme zorunluluğunuz bulunmamakta olup tarafınıza yapılacak söz konusu ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin (b) alt bendine göre %20 oranında tevkifat yapılması gerekmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026